

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ФІЛОЛОГІЧНА ГРА

«ЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК»

МЕТА: узагальнення знань
11-класників (учнів ІІІ курсу) за
курс мови та літератури.

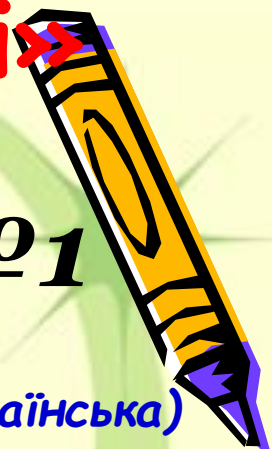

I. Конкурс «Візитка»»

- *знайомство команд*
Кожна команда
представляє себе,
заздалегідь
підготувавшись.

II. Конкурс «Вирушаймо далі»

Запитання для команди №1

1. Державна мова України.
2. Найбільша одиниця мови.
3. Частина мови про ознаку предмета.
4. Знак у кінці питального речення.
5. Чим починається діалог?
6. Слова з протилежним значенням.
7. Перша буква у власній назві.
8. Знак у слові з-поміж.
9. Назва гірських українців.
10. Наука про звуки мови.
11. Назва північноукраїнських говорів.
12. Розмальоване яйце.
13. Скільки Н у слові незрівнянний?
14. Головні члени речення.
15. Документ про середню освіту.
16. Словниковий склад мови.
17. Знак у слові В'ячеслав.

(Українська)

(Текст)

(Прикметник)

(Знак питання)

(Тире)

(Антоніми)

(Велика)

(Дефіс)

(Гуцули)

(Фонетика)

(Поліські)

(Писанка)

(Дві)

(Підмет і присудок)

(Атестат)

(Лексика)

(Апостроф)

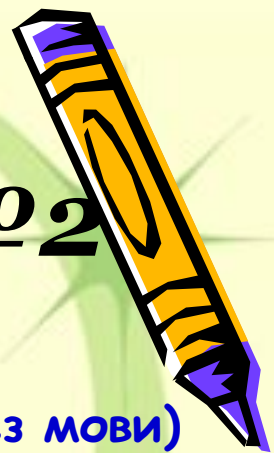

19. Місцеві різновиди мови. (Діалекти, говори)
20. Символ українців, що оберігає. (Оберіг)
21. Частина мови слова «Ой». (Вигук)
22. Речення з другорядними членами. (Поширене)
23. Зміна букв у корені. (Чергування)
24. Влучний вираз. (Фразеологізм)
25. Префікс у слові прекрасний. (Пре-)
26. Стель художньої літератури. (Художній)
27. Означення-іменник з дефісом. (Прикладка)
28. Список літер встановленого порядку. (Алфавіт)
29. Речення з однією граматичною основою. (Просте)
30. Слово з багатьма значеннями. (Багатозначне)
31. Займенник з однієї букви. (Я)
32. Складне речення з сурядним сполучником. (Складносурядне)
33. Слово про спільний обробіток землі. (Толока)
34. Частина тексту з новою думкою. (Абзац)
35. Розділ науки про правопис. (Орфографія)
36. Остання буква у слові шістдесят. (Т)

Запитання для команди №2

1. Без якої святині зникає народ? (Без мови)
2. Найменша одиниця мови. (Звук)
3. Слова спільного кореня. (Спільнокореневі)
4. Частина мови слова "сьогодні". (Прислівник)
5. Знак у кінці розповідного речення. (Крапка)
6. Знаки при звертанні. (Кома, знак оклику)
7. У що береться пряма мова? (Лапки)
8. Буква без звука. (М'який знак)
9. Словник про значення слів. (Тлумачний)
10. Народна назва Пасхи. (Великдень)
11. Назва жителя Полісся. (Поліщук, полісянин)
12. Власний життєпис. (Автобіографія)
13. Чужа фраза дослівно. (Цитата)
14. Знак у слові пів-Європи. (Дефіс)
15. Наука про діалекти. (Діалектологія)
16. Правила спілкування. (Етикет)
17. Стиль у науці. (Науковий)

18.	Остання частина слова.	(Закінчення)
19.	Документ про хід зборів.	(Протокол)
20.	Розмова двох осіб.	(Діалог)
21.	Українці за кордоном.	(Діаспора)
22.	Речення без другорядних членів.	(Числівник)
23.	Частина мови про кількість.	(Числівник)
24.	Жіночий рід вареника.	(Варениця)
25.	Опис природи.	(Пейзаж)
26.	Складне речення без сполучників.	(Безсполучникове)
27.	Речення з однією граматичною основою.	(Просте)
28.	Помилка на правопис.	(Орфографічна)
29.	Нема України без верби і ...?	(Калини)
30.	Частина слова перед коренем.	(Префікс)
31.	Новостворені слова.	(Неологізми)
32.	Слова з близьким значенням.	(Синоніми)
33.	Речення лише з підметом.	(Називні)
34.	Остання буква у слові п'ятдесят.	(Т)
35.	Застарілі слова	(Архаїзми)

III. Конкурс

«Заморочки з діжки»

(НЛО – невпізнаний літературний об'єкт). 1 бал

Завдання №1.

Чому пів'яблука з апострофом, пів-обруча через дефіс, а півозера разом?

Завдання №2.

Темної ночі, перед світом, в одному з сіл на Звенигородщині в хаті кріпака блиснув у вікні єдиний на все село огник, народилась панові нова кріпацька душа, а Україні – її великий співець.

Про кого йдеться?

Завдання №3.

Лютували шаблі, і коні бігали без вершників, половці не пізнавали один одного, а з неба налило сонце, а гелганя бійців нагадувало ярмарок, а пил уставав, як за чередою, ось і розбіглися всі по степу, і Оверко переміг.

Який роман і якого автора говорить про ці події?

Завдання №4.

Бо вищих я не відаю скарбів,
Ніж мирний труд і щастя в мирнім домі,
Які весь вік я чесно боронив,
І, поки жив, спюяти я клянусь
За руську правду і єдину Русь!

Чиї це слова і з якого твору?

Завдання №5.

А взагалі, батьки були нічого собі люди, підходящі. За двадцять чотири роки спільного їхнього життя послав їм Господь усього тільки сімнадцятеро дітей, бо вміли вони молитись милосердному.

Хто сказав ці слова? Назвіть справжнє прізвище.

Завдання №6.

- Т. - Тарас Бульба? Бульба Тарас? Андрій? Остап...
- М. - Що?
- Т. - Говорили по-московському?
- М. - Що? Що з вами?
- Т. - По-московському, га?
- М. - А думали по-вашому, по-хахлацькому?
- Т. - Тарас Бульба? Ніколи в світі! Тільки по-українському! Чуєте? Виключно по-українському...
- М. - Етого не может бить!
- Т. - Га?
- М. - Етого не может бить!
- Т. - Доводи?
- М. - Доводи? Будь ласка, - доводи. Да етого не может бить, потому што етого не может бить ні - ка - да.
- Яких дійових осіб і з якої п'єси ви побачили?**

IV. Конкурс «Темна конячка»

Питання команді №1.

Коли його фільм критиками світу був визнаний як один із найкращих кінофільмів усіх часів і народів, Чарлі Чаплін сказав, що слов'янський світ в особі Довженка дав світові виняткового художника екрану.

Який це фільм?

Питання команді №2.

У січні 1945 року Довженко записав у «Щоденнику»: Сьогодні роковини моєї смерті. Тридцять першого січня 1944 року мене було привезено в Кремль. Там мене було порубано на шмаття і скривавлено, частини моєї душі було розкидано на ганьбу й поталу на всіх зборищах. Все, що було злого, недоброго, мстивого, все топтало і поганило мене. Я тримався рік і впав. Моє серце не витримало тягара неправди і зла. Я народився і жив для добра і любові.

Хто і за що влаштував Довженкові «кремлівське розп'яття»?

Питання команді №1.

Дійсність стала багато страшнішою за всяку, навіть позбавлену смаку уяву. Так і треба показати... Книги і фільми про нашу правду, про наш народ мусять тріщати від жаху, страждань і гніву, і нечуваної сили людського духу... Україна мусять родити найсильніші твори про народ у війні, бодай один твір (О.Довженко). За широтою охопленого матеріалу, глибиною і правдивістю зображення, за справді-таки шекспірівськими колізіями цей твір у нашій літературі тих часів не має собі рівного» (О. Підсуха).

Назвіть цей твір.

Питання команді №2.

Єдина країна в світі, де не викладався в університетах цей предмет, де він вважався чомусь забороненим, ворожим і контрреволюційним, - це Україна, другої такої країни на земній кулі нема. Де ж і родитися, де плодитися дезертирам, як не у нас. Де рости слабодухим і запродавцям, як не у нас (14 квітня 1941 року).

Який предмет мав на увазі Довженко?

Питання команді №1.

5 квітня 1942 року О.Довженко нотує в записнику: «А вчора, пишучи спогади про дитинство, про хату, про діда, про сінокіс, один собі у маленькій кімнатоньці сміявся і плакав. Боже мій, скільки ж прекрасного і дорогого було в моєму житті, що ніколи-ніколи вже не повернеться?».

Про яку кіноповість повідомляє письменник?

Питання команді №2.

Багато бачив я гарних людей, але такого, як він, не бачив. Голова в нього була темноволоса, велика, і великі, розумні сірі очі, тільки в очах чомусь зажди було повно смутку... Скільки він землі виорав, скільки хліба накосив! Як вправно робив, який був дужий і чистий».

- Хто це?

V. Конкурс

«Ти - мені, я - тобі»

*Кожна команда ставить
суперникам по 3 «важких»
запитання з мови чи
літератури.*

VI. Конкурс «Продовжи фразу»

1. І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю...
(А. Малишко «Пісня про рушник»)
2. Ви знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі?
(П. Тичина «Ви знаєте...»)
3. ...виник мов із легенди. Після зруйнування Січі, в
потьомкінські часи...
(О. Гончар, уривок з роману «Собор».)
4. Так ніхто не кохав. Через тисячу літ
Лиш приходять подібне кохання.
(Сосюра «Так ніхто не кохав»)
5. Як умру, то поховайте... (Т. Шевченко «Заповіт»)
6. Можеш все на світі вибирати, сину,..
(Симоненко «Лебеді материнства»)

VII. Конкурс «Прямо чи влучно»

Відгадування і з'ясування значень фразеологізмів:

1. Тинятися з кутка в куток
2. Вдарити по кишені
3. Накрити мокрим рядном
4. Дивитися крізь пальці
5. Гладити по голівці
6. Гав ловити
7. Втерти носа
8. На лобі написано
9. Гребти гроші лопатою
10. Дати по шапці
11. Лазити рачки
12. Держати камінь за пазухою

VIII. Конкурс «Пантоміма»

- ▶ Оляка («Собор» Гончара);
- ▶ Мокій («Мина Мазайло» Куліша);
- ▶ Ярослав Мудрий («Кочерга»);
- ▶ Половець («Вершники» Яновського).

ІХ. Конкурс «Гонка за лідером»

Питання для команди №1

1. Народне оповідання про дійсні події. (Переказ)
2. Додайте: «Мені тринадцятий ...». (Минало)
3. Народні пісні на Різдво. (Колядки)
4. Хор лісових дзвіночків». Автор? (Тичина)
5. Автор «Заповіту». (Шевченко)
6. Автор «Досвітніх вогнів». (Леся Українка)
7. Хто плакав у Путивлі? (Ярославна)
8. Автор «Енеїди». (Котляревський)
9. Яка Десна в Довженка? (Зачарована)
10. Чиї «Два кольори»? (Павличка)
11. Хто парубок моторний? (Еней)
12. Найбільший прозовий твір. (Роман)

13. Перший український байкар.
14. Прізвище вершників Яновського.
15. Поема Шевченка про Коліївщину.
16. Прізвище Чіпки.
17. Тіні яких предків?
18. Поезія про особисте.
19. Зібрання описів років.
20. Давньоукраїнський полеміст.
21. Повість про землю Кобилянської.
23. Основоположник нової української літератури.
24. Протиставлення у творі.
25. Дяки, що мандрували.
26. Поема про птахів Симоненка.

(Сковорода)

(Половці)

(«Гайдамаки»)

(Вареник, Варениченко)

(Забутих)

(Інтимна)

(Літопис)

(Вишенський)

(«Земля»)

(Шевченко)

(Антипеца)

(Мандровані)

(«Лебеді материнства»)

Питання для команди №2

1. Народне оповідання про фантастичні події. (Легенда)
2. Додайте: «Грицева шкільна ...». (Наука)
3. Народні пісні про весну. (Веснянки)
4. Виконавці дум. (Кобзарі)
5. Твір про тухольську громаду. («Захар Беркут»)
6. Основний персонаж «Ста тисяч». (Калитка)
7. Вірш без рими. (Білий)
8. Автор «Чорної ради». (Куліш)
9. Чия сім'я сварилася? (Кайдашева)
10. П'єса про українізацію. («Мина Мазайло»)
11. Батько - продавець у «Соборі». (Лобода)
12. Письменники 60-х. (Шістдесятники)
13. Автор «Пісні про рушник». (Малишко)

14. Казкова героїня «Лісової пісні»
15. Творець українського кіно.
16. Народний псевдонім Франка.
17. Автор «Мисливських усмішок».
18. Новела про роздвоєння душі.
19. Перша збірка Шевченка.
20. Річка, оспівана Нечуєм-Левицьким.
21. Основна премія в Україні.
22. Поет-язичник.
23. Рідне село Шевченка.
24. Де могила Шевченка?
25. У кого рученьки терпнуть?
26. Твір для театру.

- (Мавка)
(Довженко)
(Каменяр)
(О.Вишня)
(«Я (Романтика)»)
(«Кобзар»)
(Роставиця; Рось)
(Шевченківська)
(Богдан-Ігор Антонович)
(Кирилівка)
(На Чернечій горі; в Каневі)
(У швачки)
(П'єса)

